

MAVEKA

Markbördighet och vattenhushållning

God praxis för odling och fosforgödsling - webinarium 17.6.2020 kl 13-15.30

Under webinariet diskuteras bland annat hållbar fosforgödsling och vi får höra erfarenheter från försöksfälten i Loimaa. Programmet och länken till webinariet hittar ni på sida 4 i detta nyhetsbrev. Välkomna!

Markförbättrande fiber minskar på näringsläckaget och förbättrar bördigheten.

Enligt Lukes forskning har olika markförbättrande fibrer minskat halten fastämnen i avrinningsvattnet med hela 30-80%. Komposterad och kalkstabiliserad näringsfiber samt den näringsfattiga nollfibern verkar fungera som vattenskyddsåtgärd. Detta ökar valmöjligheterna gällande markförbättringsmedel. Det finns även ekogodkända fiberbaserade markbättrare på marknaden. (<https://www.luke.fi/uutinen/kuitukasittely-voi-jopa-puolittaa-pellon-fosforivaluman/>).

Vid användning av nollfiber bör beaktas att ökad mikrobaktivitet binder kväve från marken under första året. Förövrigt är fiberns inverkan på skörden liten eller en aning fördelaktig enligt Lukes forskning. Komposterad näringsfiber ökade markens kolhalt en aning och alla fibrer påverkade tydligt mikrobaktiviteten. [Läs mera här.](#)

Källa:

www.luke.fi (hämtat 1.6.2020).

Innehåll

God praxis för odling och fosforgödsling	1
Fånggrödor hjälper bonden och klimatet	2
Ansökan öppen för gratis gipsbehandling	3
MAVEKAs åtgärder på webben	4
Händelsekalender	5
DLGs fältdag virtuellt 16.6	5

Fånggrödor är ett sätt diversifiera odlingen, förhindra läckage av näringsämnen från åkrarna och förbättra markens bördighet. De vanligaste fånggrödorna insådd med vall eller klöver i spannmål. Framgång med fånggrödan beror på många faktorer, inte minst bondens motivation.

Odlingsarealen för fånggrödor ökade mer än tiofalt år 2015, som en följd av miljöersättningarna. Arealen minskade markant året därpå och har fortsatt att minska långsamt sedan dess. Trots det handlar det fortfarande om över hundratusen hektar.

Att ersättningen begränsade till 25 procent av gårdens areal var inte den enda orsaken till de minskade odlingsarealerna. Många bönder misslyckades med första försöket och gav upp. Odlingsanvisningarna nådde inte alla, och att fröna grodde dåligt kom som en överraskning. Somliga ansåg kanske att den insådda grödan konkurrerade för mycket med huvudgrödan.

Det är ögonöppnande att träffa bönder som systematiskt använder fånggrödor för att återställa åkermarken. De tar reda på forskningsrön och hittar egna lösningar. I mötet mellan forskaren och bonden är det bägge som inhämtar ny kunskap.

Om insåningsgrödan växer bra, är det då en risk för huvudgrödan eller en fördel? Vad är motivationen att i ett ekonomiskt pressat läge lägga ut pengar på frön för fånggröda och hoppas på ett insådden lyckas? Räcker det med ett hopp om bättre bördighet för att bonden ska överväga odling av fånggrödor?

Om ersättningen tas bort, är det endast ett fåtal som skulle fortsätta med fånggrödor. De övriga motiverande faktorerna nämns av dem som skulle fortsätta även utan ersättning. Utöver de redan nämnda fördelarna har fånggrödor effekter som ibland förbises. Om hösten är blöt kan en stadig undergröda hjälpa att bära skördetröskan, vilket kan ha en positiv effekt flera år framåt.

Fånggrödor upprätthåller som känt mullhalten i marken, och nu har klimatdebatten bidragit med en ny dimension. Bonden spelar en viktig roll också för att bromsa klimatförändringen och på spannmålgårdar är fånggrödor en realistisk metod för att öka kolsänkan.

Forskningen täpper till kunskapsluckor. Enligt senaste rön fungerar insåning vid direktsådd och för höstsådd spannmål, och även hos vårsådda oljegrödor över en sommar. Det är möjligt att odla fånggrödor som råvara för biogas. Då gynnas jordmännen i åkern ändå av rötterna.

Användning av andra än huvudgrödor för att säkerställa avkastningen från åkern är inget nytt påfund. Däremot är fånggrödor en ny idé för många moderna bönder. Odling av fånggrödor kräver också noggrannhet. I vågskålarna ligger kortsiktig realism och långsiktiga mål, och ibland ligger de i samma skål.

Text: Hannu Känkänen, Naturresursinstitutet

Läs mer om fånggrödor på [UusiRaHa-projektets webb](#)
längst ner på sidan hittas material om fånggrödor på svenska

Naturresursinstitutets publikation:
Uusia tuloksia keräjäkasveista -[publikationen finns här](#)

BSAG kom nyligen ut med en guide om fånggrödor, [hittas här](#).
PS. Carbon Actions webbsidor finns nu också på svenska carbonaction.org/hem/

Ansökan öppen, för gratis gipsbehandling, fram till 21.6.2020

KIPSI-projektet har kommit till förverkligandefasen när ansökan för gipsbehandling öppnades den 21.4. Ansökan för gipsbehandling är öppen fram till 21.6 på adressen www.kipsinlevitys.fi. På skärgårdshavets avrinningsområde finns ca 150 000 ha åkermark som lämpar sig för gips spridning. Över 3400 odlare som enligt en första analys har lämpliga skiften för spridning av jordförbättrande gips har fått ett brev om KIPSI-projektet, hemskickat i medlet av april. Anskaffningen av jordförbättringsgipset upphandlades som en helhetslösning, det innebär att en tjänsteleverantör står för anskaffningen av gipset, transporten till åkerkanten samt spridningen. Meriaura Oy valdes till tjänsteleverantör, gipset införskaffas från Yaras fabrik i Siilijärvi och spridningen sköts av lokala entreprenörer. Om du övervägt gipsspridning på dina åkrar men är fundersam kring något, tveka inte att ta kontakt med projektarbetarna Pekka Salminen och Tanja Pajunoja. Även rådgivningen hjälper gärna i dessa frågor.

Kontaktuppgifter och mer om projektet finns på: www.ymparisto.fi/kipsinlevitys

[Och vanliga frågor kring gipsspridningen.](#)

Bild: Mia Laakso

Faktorer som begränsar gipsspridningen

Gipsspridning kan inte göras på avrinningsområden till insjöar större än 1 ha, där vattnet hålls kvar i över 10 dygn, grundvattenområden eller sura sulfatjordar. Runt hushållsvattenbrunnar på åkrarna lämnas ett 30-100m brett obehandlat område. Dessutom kan gipsspridningen begränsas av ett dåligt eller relativt dåligt magnesium- eller kaliumtillstånd på åkern. Gips lämpar sig inte heller för ekologiska gårdar. Även naturskyddsområden måste beaktas i gipsbehandling.

MAVEKAs verksamhet på webben

Vi gör **podcasts och videospelningar om underhåll och förbättring av markens växtskick**. Vi tar gärna emot önskemål kring teman ni önskar höra mera om. Alla tillställningar och utfärder är tillsvidare inhiherade.

Följ med vad som är på gång i nyhetsbrevet och på webben www.mtk.fi/maveka.

Åkerns växtskick

Peltokierros Varsinais-Suomessa -podcast-serie

Erfarenheter, idéer och exempel från fälten

MAVEKA-projektet besöker fält i Egentliga Finland under kommande växtsäsong.

I poddarna hör vi odlarnas erfarenheter och synpunkter på gårdsspecifika odlingsval och samtidigt följer vi med odlingssäsongens framsteg.

Stall och återvinningsgödsel

Tehokas lannan käyttö -podcast

Heikki Ajosenpää lyfter upp teman som gödselsamarbeten och behandling och användning av stallgödsel i podcasten.

Pellon kasvukuntoryhmä

Hyviä käytäntöjä viljelyyn ja fosforilannoitukseen -webinaari

Tid: 17.6.2020 2020 kl. 13-15.30

Länk: <https://www.youtube.com/watch?v=5PMK7R8XAq0>

Programmet:

13-13.10 Webinaarin tausta ja ohjelman esittely, Sami Talola, Maveka-hanke

13.10-13.50 Taloudellinen ja kestävä fosforilannoitus, erikoistutkija Risto Uusitalo, Luke

13.50-14.20 Kokemuksia Loimaan viljelymenetelmäkokeesta, Tuomas Levomäki, Loimaan koulutila

14.20-14.50 Miten fosforin puute ilmenee kasvustossa? Juha Liespuu, Yara

14.50-15.00 Viljelijäpuheenvuoro, Aki Laaksonen, Kivilän tila

15.00-15.30 Keskustelu ja yhteenveto

HÄNDELSEKALENDER

<i>Juni</i>	Kokemuksia kevätkylvöistä ja uusista maatalousteknologioista -podcast
17.6.2020	Hyviä käytäntöjä viljelyyn ja fosforilannoitukseen - webinarium
<i>Juni</i>	Stallgödsel -podcast

Maan vesitalous ja kasvukunto (MAVEKA) -hanke,
MTK-Varsinais-Suomi

Sami Talola
040 501 0700
sami.talola@mtk.fi

Du hittar oss också här:

www.mtk.fi/maveka

DELTA VIRTUELLT I DLG:S FÄLTDAG 16.6.2020!

De olika programpunkterna ordnas antingen på tyska eller engelska.

Event "Forums live" on June 16, 2020

Take part in live lectures online on the following topics:

- Pulse width modulation in crop protection. What does technology bring in practice? (*på tyska*)
- Mixing, laying, grazing, turning - with which tillage is the right basis for inventory management laid? (*på tyska*)
- More diversity in the field - more success for the farmer? Both are possible with legumes! (*på tyska*)
- Science fiction becomes reality: Robots in mechanical weeding. (*på engelska*)

Läs mera: <https://www.dlg-feldtage.de/en/dlg-feldtage-digital>